

2009D17764

Verslag van een schriftelijk overleg

Binnen de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) heeft een aantal fracties vragen en opmerkingen aan de minister van LNV over de retributieregelingen van de Voedsel en Waren Autoriteit (VWA) (Kamerstuknummer 26 991, nr. 248).

De voorzitter van de commissie,
Atsma

De griffier voor dit verslag,
Peen

Inhoudsopgave	Pagina
Inleiding	1
I. Evaluatie	2
Enquête	2
Planningskader	3
II. Retributieregeling per 1 juli 2009	3
Tariefaanpassing	3
Slachterijen	4
Nieuwe retributies	5
Financiële effecten	5

Inleiding

De leden van de CDA-fractie hebben kennis genomen van de brief over de evaluatie van de retributieregelingen en daaruit voortvloeiende concept retributieregeling. Hieruit blijkt dat een eerste stap is gezet naar een meer transparante retributieregelingen om zo tot lagere tarieven te komen, efficiënter – en klantgerichter te werken en tot meer «toezicht op controle» arrangementen te komen.

De leden van de SP-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van de voorgenomen wijzigingen van het retributiestelsel. De leden zijn verheugd met de keuze voor verhoging van de retributies. Daarmee wordt in ieder geval meer recht gedaan aan het principe van de vervuiler betaalt. De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de retributieregeling van de VWA-werkzaamheden.

I. Evaluatie

Enquête

De leden van de CDA-fractie zijn van mening dat de stap om tot een meer transparante retributieregeling te komen een kleine stap is en betreuren het dat niet verder tegemoet is gekomen aan de uitkomsten van de enquête. De leden van de CDA-fractie vragen zich af waarom. Uit de reacties op de nieuwe retributieregelingen blijkt dat nog steeds een meerderheid van het bedrijfsleven de retributieregelingen als complex ervaart. Ook de kostenstijgingen die voortvloeien uit de toeslag-systematiek worden door het bedrijfsleven gedeeltelijk als onredelijk en onbegrijpelijk ervaren. Bedrijven blijken, zoals uit de evaluatie naar voren komt, zeer weinig gebruik te maken van de voorziening voor bundeling van werkzaamheden op meerdere (nabijgelegen) bedrijven tegen één aanvraagtarief. Is de minister nagegaan waarom dit zo is?

De leden van de CDA-fractie vragen zich af of kan worden aangegeven of bij de evaluatie ook rekening is gehouden met alternatieven ten aanzien van de wijze van financiering van toezichtskosten, bijvoorbeeld de mogelijkheid om de kosten op een transparante en evenwichtige wijze door te belasten richting de gehele voedingsmiddelenindustrie (incl. non-food). En in hoeverre zijn bij deze evaluatie ook de internationale benchmark onderzoeken betrokken? Met het oog op een Europees «level playing field» moet naar mening van de leden van de CDA-fractie ook de wijze van financiering van toezichtskosten in andere Europese landen in de discussie worden betrokken. Op welke termijn rapporteert de Europese Commissie over het onderzoek naar de opbouw van het retributiestelsel in de verschillende lidstaten, en op welke wijze worden deze resultaten verwerkt in het Nederlandse retributiemodel?

De gewenste kostendekkendheid heeft tot gevolg dat Nederland hogere tarieven hanteert dan andere EU-lidstaten. De leden van de VVD-fractie

willen graag dat de gevolgen van het ontbreken van een «level playing field» voor de Nederlandse vleessector inzichtelijk worden gemaakt. Wat zijn daarnaast de onderliggende oorzaken, redenen en/of argumenten voor andere lidstaten om lagere tarieven te hanteren? Ziet de minister mogelijkheden om vergelijkbare tarieven te hanteren? Zo nee, waarom niet?

Planningskader

Eerder hebben de leden van de CDA-fractie aangegeven dat inzake de capaciteit en kwaliteit van dierenartsen en het planningskader van de VWA, het niet zo kan zijn dat deze van invloed kunnen zijn op het serviceniveau richting het bedrijfsleven. Slachterijen dienen hun werktijden niet ten koste van alles aan te passen aan de beschikbaarheid van dierenartsen. Kan worden aangegeven welke speelruimte het moment waarop de werkzaamheden beginnen, heeft? Het aanpassen van werktijden kan tot grote praktische problemen leiden, is de inschatting van de leden van de CDA-fractie. Voorkomen moet worden dat er grote welzijnsproblemen kunnen ontstaan omdat aangevoerde slachtdieren niet meer kunnen worden geslacht en tot de volgende dag, of zelfs tot na het weekeinde, moeten blijven staan. Het strookt bovendien niet met de genoemde overgangsmaatregelen als het investeren in de kwaliteit van «practitioners» en een gerichte inzet van dierenartsen. Daarover hebben de leden van de CDA-fractie nog een vervolgvraag. In de voorliggende concept- retributieregeling is gesteld dat bij de betreffende retributies voor de officiële assistent, werkzaam bij de VWA (ATDA) voor werkzaamheden niet gerelateerd aan het toezicht, wederom eenzelfde tarief is voorgesteld als voor de officiële dierenarts. Dat sluit niet aan bij de intentie zoals is uitgesproken bij het afsluiten van het Convenant privatisering bandkeuring. Deze assistent is van tijdelijke aard en zou op den duur verdwijnen. Qua transparantie valt verder nog op te merken dat niet duidelijk is of de werkelijke kosten voor beide functies gelijk zijn. Kan hierover meer helderheid worden verschaft? Hoofdlijn is dat de inzet vooral dáár moet plaatsvinden waar de risico's het grootst zijn. Daarnaast zijn efficiency en effectiviteit van de inzet van dierenartsen van belang, met als uitgangspunt dat onrendabele uren tot een minimum beperkt dienen te blijven. De verhoging van de efficiency van de inzet van VWA-dierenartsen en de gevolgen van de maatregelen voor de bedrijfsvoering van de bedrijven dienen in balans te zijn. Kan worden aangegeven of ook deze efficiëncyslag is verwerkt in de tarieven?

II. Retributieregeling per 1 juli 2009

Tariefaanpassing

De leden van de CDA-fractie zijn verheugd dat de tarieven zijn afgetopt, maar vinden deze toch fors. De gemiddelde stijging is dan wel 10% maar voor de individuele tarieven is dat 30%! In de nieuwe regeling is ook niet duidelijk welke elementen in de berekening van de tarieven zijn meegenomen of wat het effect van de betreffende tariefonderdelen is. Kan een betere onderbouwing worden verschaft van de tarieven?

De leden van de CDA-fractie hebben twijfels bij de uitvoering van de afspraken met de pluimveesector over de gemiddelde tariefstijging van 5% in 2008 (en daarna in twee jaar nog 10%). Bij de huidige voorstellen en verkregen toelichtingen blijkt het kwartiertarief per 1 januari 2009 met 4,54% en per 1 juli 2009 nogmaals met 18%, ten opzichte van het overeenkomstig de gemaakte afspraken berekende tarief, te stijgen, terwijl in 2010 nogmaals een toename van 21% wordt geprognosticeerd. In totaal zou de stijging 42% zijn in plaats van de afgesproken 10%. Kan de minister aangeven op welke wijze de tariefstijging tot stand is gekomen, welke

bandbreedte het percentage kent en welke impact dat heeft op de verschillende deelsectoren? En wat is het toekomstperspectief, nu in eerdere brieven wordt gemeld dat de tariefstijging gefaseerd zal worden om uiteindelijk in 2011 tot het niveau van werkelijke kosten te komen? Met welk percentage dient het bedrijfsleven rekening te houden?

Volgens de leden van de SP-fractie zijn er met betrekking tot de voorgenomen wijzigingen van het retributiestelsel ook een aantal kanttekeningen te plaatsen waar de leden graag nadere toelichting over krijgen. Er gaat met de voorgestelde percentuele verhoging indirect nog altijd veel belastinggeld naar de sector, terwijl vanuit het voornoemde principe 100% kostendekkendheid rechtvaardiger zou zijn. De leden van de SP-fractie zien op voorhand dan ook geen reden om akkoord te gaan met voorgestelde wijziging van het retributiestelsel.

De leden van de SP-fractie zijn voor een snelle invoering van kostendekkendheid. Het convenant met de roodvleessector gaat uit van volledige kostendekkendheid in 2010. Waarom wordt de verhoging niet conform dit streven voortgezet en nu wederom afgetopt? Schuift daarmee ook de datum voor het bereiken van de kostendekkendheid op?

De minister spreekt over een forse van een tariefsstijging van circa 10%. Kan de minister aangeven hoe fors die in euro's is per bedrijf? Kan de minister tevens aangeven welke kosten volledige kostendekkendheid op jaarbasis zou betekenen voor de betreffende bedrijven? Zijn deze kosten niet naar draagkracht over betrokkenen te verdelen?

De nieuwe tariefaanpassingen per 1 juli 2009 richting kostendekkendheid heeft de leden van de VVD-fractie onaangenaam verrast. Een gemiddelde tariefstijging van circa 10% vinden deze leden onaanvaardbaar. Het is immers niet duidelijk hoe het tarief is opgebouwd. Dit is van groot belang voor het draagvlak van een dienst met een monopoliepositie zoals de VWA. Kan de minister de achterliggende kostentoekening inzichtelijk maken? Kan zij hierbij in het bijzonder ingaan op de kostentoeleding van de tarifeerbare en niet-tarifeerbare diensten? Kan de minister aangeven wat zij verstaat onder «kostendekkende tarieven», welke kosten worden hierbij betrokken? Kan zij tevens inzicht geven in de actuele hoogte van deze kosten en de relatie tot de huidige en voorgestelde retributies? De leden van de VVD-fractie willen bovendien weten wat er wordt gedaan aan het verbeteren van de efficiency van de werkzaamheden van de VWA, teneinde de kosten voor het bedrijfsleven terug te dringen. Worden de kosten van maatregelen die de efficiency en kwaliteit van controle verbeteren, zoals automatisering, fusies, etc., uiteindelijk ook doorberekend in de retributies?

Slachterijen

De CDA-fractie is verheugd met de toestemming van de Europese Commissie ten aanzien van de pilot-projecten ter modernisering van de vleeskeuringsmethoden met inbegrip van efficiënte inzet van dierenartsen. Kan de minister aangeven hoe het traject verder gaat? En kan de minister aangeven hoe met initiatieven, zoals bijvoorbeeld hogere snelheid van de slachtlijnen, uit het bedrijfsleven wordt omgegaan? Het meedenken op de werkvloer over de praktische oplossingen rondom bijvoorbeeld het planningskader waarbij de kwaliteit van het product blijft gewaarborgd daar is naar mening van de leden van de CDA-fractie toch niets mis mee?

Ook het door de sector al eerder aangeleverde idee over de vorming van een keuringsteam op slachterijen, met permanent toezicht in de vorm van Service Level Agreements (SLA's) dient te worden meegenomen in de modernisering van de vleeskeuring. Alle voorkomende dagelijkse werkzaamheden dienen door zo'n team te kunnen worden uitgevoerd

zonder extra tarieven. Dit werkt een verregaande vereenvoudiging van de gehele tariefstructuur in de hand.

De leden van de VVD-fractie willen weten wat de minister specifiek doet voor de kleinere slachterijen. Welke maatregelen neemt u om de kleinere slachterijen te ontzien in uw streven naar kostendekkendheid en welk resultaat u hiervan verwacht? Komen deze maatregelen direct ten laste van de grotere slachterijen? Zo ja, waarom neemt de overheid deze kosten niet op zich, mede gelet op het belang van een gespreide dekking van Nederland door slachterijen met het oog op de transportduur van slachtdieren en vervoersrestricties in verband met dierziekten? Bovendien willen de leden van de VVD-fractie weten of het klopt, dat de sector is toegezegd dat de extra kosten voor de zelfslachtende bedrijven, die maximaal 10 GVE (veebezettingsgrens) per week slachten, voor rekening van de overheid zullen komen? Zo ja, kan de minister nader ingaan op deze toezegging en kan zij tevens uitleggen waarom zij in de voorgestelde regeling geen gevolg heeft gegeven aan deze toezegging?

Nieuwe retributies

De leden van de CDA-fractie snappen dat uit het kostendrager-kostenmaker principe een herverdeling plaats vindt van de te maken kosten. Op welke wijze is het bedrijfsleven hierbij betrokken geweest?

Naast de stijging van de bestaande tarieven introduceert de regeling ook nieuwe retributies voor bepaalde VWA-werkzaamheden die nu neergelegd gaan worden bij de betrokken bedrijven, omdat de kosten daar worden gemaakt. De leden van de VVD-fractie willen graag weten hoe deze stap zich verhoudt tot diensten van de VWA die in andere sectoren, zoals retail, horeca, visserij, etc., die niet onder de retributieregeling vallen.

Financiële effecten

Vanuit het principe de vervuiler betaalt vinden de leden van de SP-fractie het logisch als de activiteiten van de VWA volledig geretribueerd worden. Nu blijft het bij een percentuele verhoging en wordt er dus nog altijd een aanzienlijk deel door het rijk bijgedragen uit de belastingopbrengsten. Wat is de ratio achter het niet kostendekkend maken van het retributiestelsel? Kan de minister aangeven hoeveel belastinggeld er op deze manier aan de sector wordt bijgedragen?

De gedeelde financiering van het toezicht door overheid en bedrijfsleven kent geen eenduidige verdeelsleutel en leidt tot veel onduidelijkheid en onbegrip bij het bedrijfsleven. De leden van de VVD-fractie willen graag weten welke mogelijkheden de minister ziet voor een eenduidig systeem, waarin de toerekening van de kosten transparant is en het bedrijfsleven de ruimte krijgt om efficiencyverbeteringen te realiseren daar waar ze zelf verantwoordelijkheid draagt voor controle. Wat vindt de minister van een systeem waarin, binnen het principe van «toezicht op controle», de systemen van het bedrijfsleven worden bekostigd door het bedrijfsleven en het directe toezicht daarop worden bekostigd door de overheid?